

тельные отзывы специалистов, отмечено улучшение производственных показателей. Прибор “Репротест” позволяет быстро и достоверно определить оптимальное время осеменения коров с учетом индивидуальных особенностей и добиваться хороших результатов. Так, при осеменении в сроки, рекомендованные на основе нашего метода, достигнута оплодотворяемость 98%, и 97-99% здоровых коров были стельными.

УДК 636.92

ВПЛИВ ЖИВОЇ МАСИ НА ВІДТВОРНІ ЯКОСТІ КРОЛИЦЬ ПОРІД СРІБЛЯСТИЙ ТА РАДЯНСЬКА ШИНШИЛА

*Г.А.Коцюбенко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Миколаївський державний аграрний університет*

У валовому виробництві тваринницької продукції країни кролівництво складає 0,7%. В господарствах нараховується близько 5,6 млн. голів, із яких тільки 0,6% є державною власністю. На сьогоднішній день актуальні проблеми галузі кролівництва — це погіршення якості племінної продукції, зменшення живої маси тварин, висока смертність тварин від вірусних інфекцій, а також відсутність в регіонах країни племінних ферм, котрі взяли б на себе рішення цих питань та ряду інших.

Як вказують В.І.Кравченко [1], М.В.Хорунжий [2] на живий організм постійно впливають різні чинники зовнішнього середовища. Під їх дією змінюється фенотип тварин, який проявляється, як в продуктивних якостях, так і в відтворних. Враховуючи актуальність вивчення цього питання і зацікавленість приватного сектора та господарств різних форм власності в розвитку кролівницької галузі в Причорноморському регіоні, нами було досліджено вплив живої маси на відтворні якості кролиць комбінованих порід.

Дослідження були проведені в умовах племінної крольоферми ВАТ “Нечаянський” Миколаївської області. Вибірку самок було

сформовано методом міністада порід сріблястий і радянська шиншила, в кількості по 100 голів. Живу масу визначали за показниками індивідуального зважування на медичних терезах з точністю до 100 г, перед паруванням протягом чотирьох парувальних сезонів. Із відтворних якостей досліджували: запліднюваність самок, багатоплідність, збереженість молодняку в підсисний період, молочність кролиць на 15^й день лактації. Показники живої маси було біометрично оброблено і, використовуючи формулу розподілу $X \pm 0,67\sigma$ (X – середня жива маса по вибірці; σ – середнє квадратичне відхилення живої маси по вибірці), із тварин сформували три групи: легкі, середні, важкі. Кролиці, маса яких була в заданих межах – сформували групу “середні”; нижче – “легкі”; вище – “важкі”.

В сформованих групах було досліджено відтворні якості методом біометричного аналізу.

Молочність кролиць визначили за формулою:

$$M = (m_{15} - m_0) \times 2,$$

де M – молочність кролиці на 15^й день лактації, кг;

m_{15} – маса гнізда на 15^й день, кг;

m_0 – маса гнізда при народженні, кг.

Межі розподілу кролиць за живою масою в різні парувальні сезони і в середньому на рік наведено в таблиці 1.

Кролиці породи радянська шиншила крупніші і перебільшують кролиць породи сріблястий на 200-400 г. Найбільша кількість кролиць, близько 50%, належить до групи із середньою масою, межі якої складають за рік по породах радянська шиншила та сріблястий 5,4-5,8 кг і 5,2-5,6 кг відповідно.

У весняний і зимовий періоди просліджується чітка тенденція до збільшення кількості самок груп “легкі” і “середні” – за рахунок групи “важкі”. Це пояснюється впливом паратипових факторів, таких як, умови годівлі та утримання. В літній та осінній періоди навпаки, кількість групи “важких” самок збільшується і перебільшує середні показники на 4-9 голів. В ці періоди збільшуються або дорівнюють середнім межі розподілу угруповувань кролиць.

Таблиця 1

Розподіл кролиць за живою масою

Парувальний сезон	Група	Порода			
		сріблястий		радянська шиншила	
		межі класу, кг	кількість	межі класу, кг	кількість
Весна	Легкі	... < 5,1	25	... < 5,3	29
	Середні	5,1 – 5,5	55	5,3 – 5,7	53
	Важкі	5,5 < ...	20	5,7 < ...	18
Літо	Легкі	... < 5,2	27	... < 5,4	27
	Середні	5,2 – 5,6	48	5,4 – 5,8	44
	Важкі	5,6 < ...	25	5,8 < ...	29
Осінь	Легкі	... < 5,3	17	... < 5,5	20
	Середні	5,3 – 5,7	58	5,5 – 5,9	51
	Важкі	5,7 < ...	25	5,9 < ...	29
Зима	Легкі	... < 5,1	28	... < 5,4	31
	Середні	5,1 – 5,6	56	5,4 – 5,7	57
	Важкі	5,6 < ...	16	5,7 < ...	12
В середньому за рік	Легкі	... < 5,2	26	... < 5,4	29
	Середні	5,2 – 5,6	53	5,4 – 5,8	51
	Важкі	5,6 < ...	21	5,8 < ...	20

Виходячи з вищевикладеного, слід вказати на збільшення живої маси самок в літній і осінній парувальні сезони, що обумовлено фізіологією відгодівлі тварин.

Близько 50% досліджуемого поголів'я мають середні показники живої маси, що свідчить про вирівненість маточного стада в господарстві.

Результати дослідження відтворних якостей кролиць в межах угруповань порід сріблястий та радянська шиншила наведено в таблиці 2.

Досліджуючи репродуктивні якості кролиць в межах різних угруповань, слід зазначити переваги самок з середньою живою масою. За показниками запліднюваності кролиці вищевказаного угруповання перебільшують “легких” на 4% і “важких” на 10 і 6% по породах сріблястий і радянська шиншила, відповідно. Найгірші показники запліднюваності виявлено у самок групи “важких” 81-83% відповідно по породах. Це зумовлено зажирінням самок через годівлю високоенергетичними кормами.

Таблиця 2

Репродуктивні якості кролиць різних вагових угруповань

Парувальний сезон	Група	Порода	
		сріблястий	радянська шиншила
		$\bar{X} \pm S_x$	$\bar{X} \pm S_x$
Заплідненість, %	Легкі	87 ± 1,2	85 ± 1,1
	Середні	91 ± 0,8	89 ± 0,7
	Важкі	81 ± 1,4	83 ± 1,2
Багатоплідність, гол.	Легкі	6,8 ± 0,1	7,4 ± 0,2
	Середні	7,8 ± 0,2	8,3 ± 0,1
	Важкі	5,3 ± 0,2	7,0 ± 0,1
Збереженість молодняку в підсисний період, %	Легкі	71 ± 1,1	80 ± 1,0
	Середні	82 ± 0,6	81 ± 0,7
	Важкі	90 ± 0,8	87 ± 1,1
Молочність кролиць, кг	Легкі	2,7 ± 0,02	2,9 ± 0,03
	Середні	3,1 ± 0,04	3,2 ± 0,04
	Важкі	2,8 ± 0,02	3,0 ± 0,03

Показники багатоплідності у самок з великою живою масою також найменші — 5,3; 7,0 голів, але при цьому збереженість молодняку в підсисний період найбільша — 90; 87% відповідно по породах. Молочність кролиць у всіх угрупованнях виявилася доброю. Межі її коливань склали від 2,7 до 3,2 кг. Найменшу молочність мали самки угруповання “легкі” породи сріблястий — 2,5 кг, а найбільшу — “середні” породи радянська шиншила — 3,2 кг. Найкращі показники відтворних якостей мають самки із середньою живою масою (5,2-5,6; 5,4-5,8 кг відповідно по породах). В літній і осінній парувальні сезони просліджується чітка тенденція до збільшення живої маси кролиць від 200 до 400 г. За показниками живої маси і відтворних якостей кролиці породи радянська шиншила кращі ніж їх однолітки породи сріблястий.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко В.И. Использование взаимодействия “генотип-среда” для повышения продуктивности кур яичных кросов: Автореферат дис. канд. с.- х. наук. – Краснодар, 1986. – 23с.
2. Хорунжий М.В. Породы кролівнику. – К.: Урожай, 1988. – 143с.